

Türk ve Rus Üniversite Sloganlarının Söylem Analizi

ARŞ. GÖR. NURGÜL ÖZDEMİR*

Öz

Bir kurumun veya markanın vizyon ve perspektifini hızlıca aktarmayı amaçlayan slogan gibi özlü metinlerde olabildiğince çarpıcı, akılda kalıcı, ikna edici, gerekli ve önemli ifadeler yer alır. Bir ülkenin perspektifini ve vizyonunu temsil eden eğitim kurumlarının en son basamağı üniversitelerdir ve bireylerin toplumda kimlik kazanmalarını kolaylaştırır. Üniversitelerin motto olarak benimsediği ve kitlelere ilk etapta görünmeyi tercih ettiği sloganların incelenmesi kuşkusuz ülkenin eğitim alanındaki işlevi ve amacı hakkında bilgi verir. Bu çalışmada yukarıda belirtilen hususlardan hareketle Türkiye ve Rusya'daki üniversitelerin sloganlarının söylemsel çözümlenmesi ve eğitim alanında ortaya çıkan odak temaların karşılaştırılması amaçlanır. 148 Türk ve 113 Rus üniversitelerinin sloganları çalışmamıza konu olarak seçilmiştir. Sloganların büyük çoğunluğunun sıfat tamlamalarından ve kelime grubundan oluştuğu görülür, oldukça basit cümle yapılarına rastlanır. Sıkıştırılmış bilgi içeren sloganları üç biçimde gruplandırmak mümkündür: a. kelime şeklinde, *Garanti. Güven. Başarı.* (Moskova Devlet Yönetim Üniversitesi, *Гарантия. Уверенность. Успех.*) ya da *Akıl. Ahlak. Adalet. Adap.* (Kapadokya Üniversitesi); b. sözcük grubu şeklinde, *Klasik Üniversite-Klasik Seçim* (Ulyanovsk Devlet Üniversitesi, *Классический университет – классический выбор*) ya da *Cumhuriyetin bilim güneşi* (Ankara Üniversitesi) c. cümle şeklinde, *Bilim gerçeği öğrenmek ve zihnin aydınlanmasıdır.* (Moskova Devlet Üniversitesi) ya da *Gazili olmak ayrıcalıktır.* (Gazi Üniversitesi). Bunun yanı sıra eğretilmeli, düz değişmece kullanımların yanında söz oyunları ile çağrışımsal alanların genişletildiği görülür. Özellikle Rus üniversitelerinin sloganlarında kısaltmalardan yararlandığı, Türk üniversite sloganlarında ise bunun tercih edilmediği görülür. Söylem çözümlemesi sonucunda Türkiye'deki ve Rusya'daki üniversite sloganları kapsamında kavramsal alan ifadeleri elde edilir. Her ne kadar eğitim alanında evrensel ve ortak kavram alanı olsa da verilen eğitimin kapsamına, üniversitelerin jeolojik konumuna, dünya görüş ve ideolojilerine göre üniversite sloganlarının şekillendiği görülür.

Anahtar sözcükler: Söylem, slogan, söylem çözümlenme, düz değişmece, eğretilme

DISCOURSE ANALYSIS OF TURKISH AND RUSSIAN UNIVERSITY SLOGANS

Abstract

Concise texts such as slogans, which aim to quickly convey the vision and perspective of an organisation or brand, contain as striking, memorable, persuasive, necessary and important expressions as possible. Universities are the last step of educational institutions that represent the perspective and vision of a country and facilitate individuals to gain identity in society. Analysing the slogans that universities adopt as their motto and prefer to appear to the masses in the first place

* Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Slav Dilleri ve Edebiyatları Bölümü Rus Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı
Ankara/TÜRKİYE E-mail: nurgul.ozdemir@hbv.edu.tr; ORCID: 0000-0003-4597-8427.

undoubtedly provides information about the function and purpose of the country in the field of education. This study aims to discursively analyse the slogans of universities in Turkey and Russia based on the above-mentioned issues and to compare the focal themes emerging in the field of education. 148 slogans of Turkish and 113 slogans of Russian universities were selected as the subject of our study. The majority of the slogans are composed of adjective phrases and word groups, with very simple sentence structures. It is possible to group slogans containing compressed information in three forms: a. in the form of the word, *Guarantee. Trust. Success.* (Moscow State Management University, *Гарантия. Уверенность. Успех.*) or *Reason. Morality Justice. Adap.* (Cappadocia University); b. in the form of a lexical group, Classical University-Classical Choice (Ulyanovsk State University, *Классический университет – классический выбор*); or *the sun of science of the Republic* (Ankara University); c. in the form of a sentence, *Science is learning the truth and enlightenment of the mind* (Moscow State University) or *Being from Gazi is a privilege* (Gazi University). In addition to this, it is seen that the connotative fields are expanded with word games as well as metaphorical and metonymical uses. It is seen that abbreviations are used especially in the slogans of Russian universities, while this is not preferred in Turkish university slogans. As a result of the discourse analysis, conceptual field expressions are obtained within the scope of university slogans in Turkey and Russia. Although there is a universal and common concept area in the field of education, it is seen that university slogans are shaped according to the scope of education given, the geological location of universities, world views and ideologies.

Keywords: Discourse, slogan, discourse analysis, metonymy, metaphor

GİRİŞ

İnsan (homo sapiens) bilişsel, duyuşsal ve duygusal yönü olan “sapiens” kimliği ile diğer canlılardan ayrılır. Sapiens “bilen, becerikli” demektir, başka bir deyişle “bilge veya akıllı”dır (Kagge, 2023, s.132). Dolayısıyla, insanın ömrü o veya bu şekilde bu yetisini güçlendirebilmek, bilgiye ulaşabilmek ve akıllı hareket edebilmek için gerekli donanımı aramakla geçer. Sapiens’in olumsuzluğu “insipiens, bilmeyen” (Kagge, 2023, s.132) anlamına gelir. Öyleyse bir yönüyle de *Homo insipiens* olan insan türü bilmeyen ve daima bilgiyi arayandır. Günümüzde bilgiyi aramak, bilgi sahibi olmak eğitim almakla mümkündür. Eğitim almak, bir alanda bilgi sahibi olmak bir ülkenin perspektifini ve vizyonunu temsil eden eğitim kurumlarının en son basamağı olan üniversitelerde profesyonel aşamaya taşınır ve bireylerin toplumda kimlik kazanmalarını kolaylaştırır. XX. yüzyıl filozoflarından Wittgenstein’in de dediğı gibi “dilimin sınırları, dünyamın sınırlarını ifade eder” (Badiou, 2022, s.29). Dolayısıyla üniversitelerin benimsediğı kitlelere hitap eden söylemlerin incelenmesi kuşkusuz ülkenin eğitim alanındaki misyonu, felsefesi, işlevi ve amacı hakkında bilgi verir. Sloganlar gerek kurumlar için gerekse hedef kitle için oldukça önemli bir öğedir. Reklam metni olarak görülen sloganların hazırlanmasında filoloji, dilbilim, psikoloji, sosyoloji gibi disiplinlerden faydalanılır.

Rus filozof ve edebiyat teorisyeni Mihail Bahtin’e göre söylem türlerinin heterojenliğı o kadar geniştir ki bunları incelemek için tek bir düzlemden bahsedemeyiz. Oldukça geniş tanımlanan söylem terimi kapsamında Bahtin, gündelik diyalogların kısa replikleri, gündelik öykü ve mektup, kısa standart askeri komut, gelişmiş ve kapsamlı emir, alengirli ticari evrak repartuarı, bilimsel

ifadelerin çeşitli biçimleri, tüm edebi türler (atasözünden birkaç ciltlik romana dek) olmak üzere söylem türlerinin çerçevesini belirler. Bahtin ayrıca, söylemleri *basit (birincil)* ve *karmaşık (ikincil)* olmak üzere sınıflandırır. Daha çok biçimsel olduğu düşünülen bu ayrımın karmaşık söylem türleri ağırlıklı olarak yazılı romanları, bilimsel araştırmaları, büyük basımsal eserleri (sanatsal, bilimsel, sosyopolitik) kapsar. Karmaşık (ikincil) söylemler iletişim esnasında oluşan basit (birincil) söylem türlerini özümseyip dönüştürürler (Bahtin, 2016, s.65-71). Böylece anlık mesaj vererek iletişimi sağlayan söylem biçimlerinden slogan veya reklam metinleri karmaşık (ikincil) olmayan basit (birincil) söylem türü sayılabilir.

Slogan kelimesi (İng. slogan) Gaelce “sluagh gairm” sözcüğünden ortaya çıkmıştır. Sluagh “ordu, aşiret”, gairm “bağırış, nara” yani “savaş narası” veya “ordu veya aşiretlerin bağırışı” (Nişanyan, 2022, s.802) anlamına gelmektedir. 1880’lerde günümüzdeki anlamı “*kısa ve akılda kalıcı reklam çağrısı ya da propaganda sözü (genellikle şiirsel ve ritmik biçimde); tektip, konuşma biçimi şeklinde, klişe (genellikle özlü söz biçiminde)*” (Ефремова, 2006, s.312) ile kullanılmaya başlanır. Slogan, kısa, öz ve çarpıcı reklam metni olarak tanımlanır. Rus dilbilimci İrina Morozova reklam metinlerini a. *ticari* (tüketiciye hitap eden mal ve ürünler için) ve *kurumsal* (nesnesi kurumlar olan imaj reklamları); b. *rasyonel* (gerçekler, rakamlar, göstergeler, özellikler) ve *duygusal* (hisler, algılar duygular; suni (ünlem, yansıma sesler)); c. *uzun vadeli reklam kampanyaları ve sınırlı sayıda reklam gösterimi* olmak üzere üç başlık altında toplar (Morozova, 2001, s.95-104). Alman üniversitelerinin sloganlarını inceleyen Rus araştırmacı Ulyana Borisovna İlyina üniversite sloganlarını iletişim stratejileri açısından *sunum sloganları, açıklayıcı sloganlar ve çağrı sloganları* olmak üzere üç grupta sınıflandırır. Pragmatik iletişim analizinin bir nesnesi olarak değerlendirilen sloganlar PR (public relations)-söylem olarak adlandırılır (Ильина, 2013, s.16).

Üniversitelerin sloganları veya PR-söylemleri akademiye, potansiyel öğrencilere, akademisyenlere, yönetim kadrosuna ve ailelerine hitap eder. Üniversiteler kendilerini gerektiği gibi tanıtmak, olumlu imaj ve izlenim oluşturmak, potansiyel öğrencileri bilgilendirmek, hedef kitleyi kurumlarını seçmeye yönlendirmek için bir tür reklam metni olan sloganları kullanır. Elyıldırım’ın da belirttiği gibi “kullanılan dilin en belirgin özellikleri keskin, kısa metinler veya açık ve dikkati çeken tümceler kullanımıdır” (Elyıldırım, 2019, s.293). Bunun yanı sıra bir kurumun veya markanın vizyon ve perspektifini hızlıca aktarmayı amaçlayan slogan, kolayca hatırlanabilecek, hatırdaki kalıcı, çarpıcı, ritmik, ikna edici, yalın, kısa ve öz, simgesel, çağrışımsal, bilgilendirici, orjinal ve etik olmalıdır. Nitekim sloganlar bir tür doğrudan açık kitle iletişim aracıdır. Psikanaliz disiplininin kurucusu Freud’un da dediği gibi kitleler “sözlerdeki (büyüsel) majik gücün egemenliği altındadır; bu güç, kitle ruhunda en korkunç fırtınaları estirebildiği gibi, en azgın fırtınaları dindirebilir. Mantıksal neden ve kanıtlarla bazı kitlesel söz ve sloganlara karşı çıkılmaz” (Freud, 2019, s.21). Dolayısıyla, sloganlar motivasyon, çağrı, duyuru gibi işlevleri yerine getiren etkili söylemlerdir.

Ülkemizde, Rusya’da ve Batı’da reklam metinleri ve sloganlar bir tür kitle iletişim aracı olarak (I. İnce, 1993; H. Güz, 2001; İ. L. Наснеbioğlu, 2006; U. Batı, 2007; B. Uysal & Ç. Atmaca, 2016; S. Elyıldırım, 2019; O. A. Дмитриев, 2000; И. П. Яковлев, 1995; В. А. Шишкиной, 2020; А. Д. Кривоносов, 2001; В. Л. Маевская, 2003; С. Э. Мартынова, 2015; Н. С. Мутовина, 2019; И. В. Грилихес, 1978; Н. А. Гурская, 1974; А. В. Литвинова, 1996; И. Морозова, 2001; А. Д. Солошенко,

1990; К. В. Шидо, 2002) bilim insanlarınca çalışılmıştır. Bazı araştırmacılar tarafından (E.A. Кожемякин, 2010; О.Ф. Русакова 2008; В.М. Русаков, 2008) sloganlar PR-söylem olarak değerlendirilir. Eğitim bilimleri, halkla ilişkiler, pazarlama, reklamcılık, dilbilim, psikoloji, çeviribilim gibi çeşitli disiplinlerle ilişkilendirildiği görülür.

Bu çalışmada 148 Türk ve 113 Rus üniversitesinin veri kaynağına dahil edilmiş sloganlar ele alınmıştır, ölçüt olarak ise tanınmış üniversitelerinin etkili sloganlarının kullanılmasına dikkat edilmiştir. Türkiye ve Rusya'daki üniversitelerin sloganlarının söylem bağlamında ve eğitim alanında ortaya çıkan odak temaların karşılaştırılması amaçlanmıştır. Ülkelerin resmi üniversiteleri ile ilgili sayfalar taranarak Rusça olanlar Türkçeleştirilmiş ve elde edilen sloganlar üzerinden yapısal ve işlevsel analiz çalışması şekillenmiştir. Söz konusu sloganlarda dil kullanımı incelenmiştir.

XX. yüzyıl Alman filozofu Gottlob Frege anlam analizini; kelime düzeyi, ifadeler düzeyi ve tam cümleler düzeyi olmak üzere üç kısımda ele alır (Özcan, 2021, s.70). Sloganların büyük çoğunluğunun sözcük grupları ve tümcelerden oluştuğu görülür, oldukça basit tümce yapılarına rastlanır. Sıkıştırılmış bilgi içeren sloganları da üç biçimde gruplandırmak mümkündür: **a. kelime şeklinde; b. sözcük grubu şeklinde; c. tümce şeklinde.**

A. Kelime

Tablo № 1

Kelime Şeklindeki Sloganlar	
Çukurova; Huzur, Güven, Başarı... (Çukuruva Üniv.)	Kavramak, eğitmek, aydınlatmak. (Познавать, обучать, просвещать. -ХНУ)
Akıl - Ahlak - Adalet - Adap (Kapadokya Üniv.)	Düşünmek, harekete geçmek, başarmak! (Думать, Действовать, Достигать! - СурГУ)
Bilim Birlik Başarı (Yaşar Üniv.)	Bilmek, hissetmek, yapabilmek. (Знать, чувствовать, уметь. - РГППУ)
	İnsiyatif, zekâ, inovasyon. (Инициатива, интеллект, инновации. - ОмГТУ)
	Тестребе, kalite, başarı! (Опыт, качество, успех! - МАТИ)
	Profesyonellik. Sorumluluk. Prestij. (Профессионализм. Ответственность. Престиж. -РГСУ)
	Gelenek, kalite, perspektif. (Традиции, качество, перспектива. - ПГТУ)
	GUU. Garanti. Güven. Başarı. (ГУУ. Гарантия.Уверенность. Успех. - ГУУ)
	Zeka. Hümanizm. Emsalsizlik. (Интеллект.Гуманизм.Уникальность. (ИГУ)
	Eğitim. Profesyonellik. Kariyer. (Образование. Профессионализм. Карьера.- Курский ГАУ)

Türk üniversite sloganlarında %2'lik gibi az bir oranda kelime şeklindeki slogan kullanımı görülürken, Rus üniversite sloganlarında %8 gibi bir oranla kelime sloganlarının kullanımının daha çok olduğu görülür. İngiliz filozof John Austin'in de dediği gibi "kelimeler araçlarımızdır" (Özcan, 2020, s.131) söylemek istediklerimize hizmet ederler. Türk üniversite sloganlarında huzur, güven, ahlak, adap, birlik, akıl, adalet, bilim ve başarı gibi etik değerler ve bilimi bir arada değerlendiren

soyut adların tercih edildiği görülür. Rus üniversitelerinde ise kelime şeklindeki sloganlarda inisiyatif (инициатива), zekâ (интеллект), inovasyon (инновации), tecrübe (опыт), kalite (качество), başarı (успех), profesyonellik (профессионализм), sorumluluk (ответственность), prestij (престиж), gelenek (традиции), perspektif (перспектива), garanti (гарантия), güven (уверенность), hümanizm (гуманизм), emsalsizlik (уникальность), eğitim (образование), kariyer (карьера) gibi etik değerlerden bahsedilmeden, daha rasyonel, işlevsel, hayata geçirilebilir, pratikte faydalı sözcükler ile çağrışımsal kullanım alanı görülür. Antik Yunan filozofu Platon sözü (logos) 'isim' ve 'fiil' olmak üzere ikiye ayırarak (Thranks, 2017, s.72) fiili tek kategoride fiil dışında kalan sözcükleri ise isim kategorisinde değerlendirir. Fiillerin biçimsel çeşitliliği ve işlevselliği belirleyici rol oynar. Ne de olsa "anlamları ne kadar birbirine yakın olursa olsun adlar ve fiiller değiş-tokuş edilemez." (Özcan, 2020, s.132) İsim kategorisinin yanı sıra Rusça sloganlarda fiil grubunun diğer bir deyişle hareket, oluş aşamasının da kullanıldığı görülür, kavramak (познавать), eğitmek (обучать), aydınlatmak (просвещать), düşünmek (думать), harekete geçmek (действовать), başarmak (достигать), bilmek (знать), hissetmek (чувствовать), yarabilmek (уметь) gibi hazırda bulunuşluk, performans fiillerinin tercih edilmesi dikkat çeker. Böylece oluşu görünür kılan sloganlar bireyleri olgulara yakınlaştırır. Fiilin zaman, şahıs, sayı, etken ve edilgen ekleri ile çekimlenmemiş olması, henüz söz konusu ekleri yüklenmemiş yani yüklem haline gelmemiş olması, mastar haliyle her şahıs zamirine açık, zaman kısıtlaması olmaksızın herkes için geçerli genel bir eylem olduğu kanısını oluşturur.

Kelime şeklindeki slogan kullanımlarında kurum isimlerinin de dahil olduğu görülür. Türkçe sloganda hem coğrafi bir bölge hem de üniversiteye gönderme yapılarak üniversitenin özel ismi kullanılır: *Çukurova; Huzur, Güven, Başarı...* Rusça sloganda ise üniversitenin kısaltması diğer sıralanan çağrışımsal sözcüklerle sıralanır: *GUU. Garanti. Güven. Başarı.* (ГУУ. Гарантия. Уверенность. Успех.). Böylece sıralanan sözcüklerin anlamsal boyutu ile üniversite imgesinin pekiştirilmesi ve özdeşleştirilmesi sağlanır, çünkü "bir adın anlamı ... diğer objelerle konfigürasyonunda" (Özcan, 2018, s. 343) önem kazanır.

B. Tümce

Tablo № 2

Tümce Şeklindeki Sloganlar	
Gazili olmak ayrıcalıktır. (Gazi Üniv.)	Öğrencilerimiz bizimle gurur duyuyor. Наши студенты гордятся нами. (ОСИМ)
Yeni Çağda Öncüydük Bilgi Çağında da Öncü Olacağız. (İstanbul Üniv.)	Akıllı olma riskini al! Рискни стать умным! (СамГУ)
Bizler Dünyayı Değiştirebiliriz. (Odtü)	Okul için değil, hayat için öğreniriz. Мы учимся не для школы, а на всю жизнь (ВШЭ) Не для школы, а для жизни мы учимся (ВШЭ)
Önce iyi insan yetiştirir. (Işık Üniv.) Işık Seninle Olsun (Işık Üniv.)	En iyileri bir araya getiriyoruz (Собираем лучшее вместе. Собирая лучшее - ЕУСПБ)
Seni "en iyi sen" yapar. (Altınbaş Üniv.)	Bilgiyle birleşiyoruz (Мы объединяемся со знаниями/Знанием объединимся. -РУДН)

Bölünmez bütünlüğün, huzurun bekçisiyiz. (Polis Akademisi)	Klasik eğitim geleceğinizin teminatıdır! (Классическое образование - гарант вашего будущего! - МаГУ)
Geleceğinize Yön Verin. (Sakarya Ün.v.)	Toprağın bakımı bize emanet edildi. (Нам доверено заботиться о земле. - СПБГАУ)
Öne Çık (Kocaeli Sağlık ve Teknoloji Ün.v.)	Gelenekleri koruyarak geleceğe bakıyoruz! (Сохраняя традиции - устремлён в будущее! - АМГУ)
Yükselmeye Galata'da Başla (İstanbul Galata Ün.v.)	Bilmekten korkmayın; Bilge olmaktan korkmayın (Не бойтесь знать; Не бойтесь быть мудрыми -МФТИ)
Hayalini Keşfet (Koç Ün.v.)	Asırlardır öğretiyoruz, asırlardır öğreniyoruz! (Век учим — Век учимся! - ЮФУ)
Değer Kat, Fark Yarat (Mudanya Ün.v.)	Artık geleceği biz belirliyoruz! (Теперь мы определяем будущее! - Самарский институт управления)
Teknoversiteye çok yakınsınız. (İskenderun Teknik Ün.v.)	SamGTU, öğrenecek çok şey var! (СамГТУ - есть чему научиться! - СамГТУ)
Çağ'lı olun, çağı yakalayın. (Çağ Ün.v.)	Gelecek bugünden başlar (Будущее начинается сегодня. - ПГТУ)
Zirvedeki Yeriniz. (Artvin Çoruh Ün.v.)	Bilmeye cesaret et. (Дерзай знать. -МФТИ)
Gelişerek Yarışıyoruz! (Yalova Ün.v.)	İlk olmak geleneğidir. (Традиция быть первым. - МГИМО)
Hedefimiz sürekli ama sürekli yenilenmektir. (Yüzüncü Yıl Ün.v.)	RGGU, akıllı alandır. (РГГУ – это умное пространство. -РГГУ)
Hayal Et, Tasarla Geliştir, Dünyayı Değiştir. (Ankara Bilim Ün.v.)	Zamanın ötesine geçeceğiz! (Мы обгоним время! - СГАУ)
Geleceğe İz Bırakın... (Atılım Ün.v.)	Yürüyen yolu bitirir. (Дорогу осилит идущий. - МИФИ)
Bilim, Başkent Üniversitesinde Toplanır ve Oradan Yayılır. (Başkent Ün.v.)	Bilim gerçeğin açık bilgisidir, zihnin aydınlanmasıdır. (Наука есть ясное познание истины, просвещение разума. - МГУ)
Yükseköğretimde de farkı biz yaratırız. (TED Ün.v.)	Burası güvenlidir. (Здесь в безопасности пребывает. - SPBGU)
İlim kendin bilmektir. (Anadolu Ün.v.)	Başarı kendiliğinden gelmez... Siz ona gidin. (Успех сам не приходит к Вам... Вы идете к нему. - Карагандинский университет Болашак)
Türkiyemiz için eğitiyor, araştırıyor ve üretiyoruz. (KOÜ)	Eğitim, geleceğe yolunuzdur! Öyleyse bizimle yürüyün! (Образование - ваша дорога в будущее! Так пройдите ее вместе с нами! - ЮРГУЭС)
Farkındayız Farklıyız. (İzmir Kâtip Çelebi Ün.v.)	Gençlik ve bilgi, başarının garantisidir! (Юность и знания - гарантия успеха! - ЮЗГУ)
Bilimle Anla Bilgiyle Yönet (İzmir Ekonomi Ün.v.)	Öğrencileri eğitimde, kariyerlerinde ve hayatlarında başarıya hazırlıyoruz. (Мы готовим студентов к успеху в учебе, карьере и жизни. - ВГУЭС)
Egeli olmak ayrıcalıktır! (Ege Ün.v.)	Başarıya giden yol burada başlar! (Путь к успеху начинается здесь! - СПБГУСЭ)
Değer Verir! (Fatih Sultan Mehmet Vakıf Ün.v.)	Eğitimimiz, sermayenizdir. (Наше образование - ваш капитал. -ФИНЭК)

Üniversite Medeniyet'tir (İstanbul Medeniyet Ünv.)	Kaliteli eğitim, başarılı kariyere giden yoldur. (Качественное образование — путь к успешной карьере. - РочНОУ)
Mezunlarımız kadar güçlüyüz. (Eskişehir Teknik Ünv.)	Sizi daha zeki yapmayacağız, size nasıl düşüneceğinizi öğreteceğiz! (Мы не сделаем Вас умнее, мы научим Вас думать! -НГУ)
Harran üniversitesi, bir dünya üniversitesi olacaktır. (Harran Ünv.)	...bizimle okuyun, bizde okuyun (...учитесь с нами, учитесь у нас. -КНАГУ)
Okul için değil yaşam için öğrenmeliyiz. (İstanbul Bilgi Ünv.)	Öğrenmeyi öğrenin. (Учись учиться. -ОмГУ)
Türkiye'nin Sağlık Gücüne Güç Katıyoruz. (Acıbadem Ünv.)	Geleceği inşa etmeyi öğrenin. (Учись строить будущее. -МГСУ)
Üniversite Hayatın Rehberidir. (Pamukkale Ünv.)	Dünya, Rusya ve Moskova kadar seviyorum seni MGPU! Как мир, Россию и Москву люблю тебя МГПУ! - МГПУ)
İlim ve fen için kayıt ve şart yoktur. (Bilecik Şeyh Edebali Ünv.)	Hayatta bir referans noktası seçin: okul, PVGUS, bütün dünya! (В жизни выбери ориентир: школа – ПВГУС - весь мир! -ПВГУС)
Bilgiyi beceriyle bütünleştiriyoruz. (SUBÜ)	Bilgi, güçtür; bilim kudrettir. (Знание - сила, наука – мощь. -УрГЭУ)
	Yüksekleri hayal edin. (О горнем помышляйте. - УГГУ)
	Yarının olup olmayacağı bugün bize bağlı! (Сегодня от нас зависит — будет ли завтра! -ГЭИ)
	Tek kitaplı insandan korkun! (Бойтесь человека одной книги! -УрГУ)
	Rus tiyatro okulunun geleneklerini koruyor ve geliştiriyoruz. (Сохраняем и развиваем традиции русской театральной школы. -ИРТ)
	Profesyoneller yetiştiriyoruz! (Мы готовим профессионалов! -МИПП)
	Kazanmayı öğretiyoruz. (Мы учим побеждать. - ВГАФК)
	Yeni hedefler yeni bilgiler gerektirir! (Новые цели требуют новых знаний! -МосАП)
	Hedeflerinizi önemsiyoruz. (Нам важны ваши цели. - МГТА)
	Bugün öğren, yarın yönet! (Учиться сегодня — лидировать завтра! -ИТиБ)
	Aramıza hoş geldiniz! (Добро пожаловать на борт! - ОНМА)
	İnsanları kurtarmak, cesurların onurudur! (Спасение людей — достоинство отважных! -АГЗ)

Türk üniversite sloganlarından (148) %26'sı tümce şeklindeki slogan kullanımını oluştururken, Rus üniversite sloganlarından (113) %44'ünün tümce sloganları olduğu görülür. Tümce şeklindeki

sloganların Rusçada *Bilmekten korkmayın; Bilmeye cesaret et; ...bizimle okuyun, bizde okuyun; Öğrenmeyi öğrenin; Yüksekleri hayal edin; Bugün öğren, yarın yönet!* gibi emir tümceleri, *Öğrencilerimiz bizimle gurur duyuyor; Hedeflerinizi önemsiyoruz* gibi yüklemli, *Yarının olup olmayacağı bugün bize bağlı!* gibi yüklemsiz, *Kazanmayı öğretiyoruz* gibi basit, *Öğrencileri eğitimde, kariyerlerinde ve hayatlarında başarıya hazırlıyoruz* gibi bağlaçlı, *Toprağın bakımı bize emanet edildi* gibi edilgen olmak üzere farklı tümce yapıları ile çeşitlendirildiği görülür. Türkçede sloganların *Öne Çık; Hayalini Keşfet; Geleceğe İz Bırakın...* gibi emir kipi ile kurulan tümceler ve *Bilgiyi beceriyle bütünleştiriyoruz; Üniversite Hayatın Rehberidir* gibi yüklemli basit tümcelerde yoğunlaştığı gözlemlenir, böylece muhatap gözlemciden ziyade katılımcıdır.

Kurum isimleri tümce şeklindeki slogan kullanımlarında tümce ögesi olarak yer alır. Türkçe ve Rusça sloganlarda kurum isminin kullanıldığı, bu isimlerin belirleyici ve etken bir rol oynadığı gözlemlenir. Kurum isimleri Rusça sloganlarda kısaltma şeklinde ve vurgulanarak kullanılır. *Üniversite Medeniyet'tir, Çağ'lı olun, çağı yakalayın* gibi Türkçe sloganlarda kurumların ayırt edici özel isimlerinin hem çağrışımsal, yan anlamlarından hem de doğrudan kelime anlamlarından yararlandığı görülür.

Türkçe ve Rusça sloganlarda tümceler mesafe ve saygı ifade eden “siz – biz” kişi zamirlerinin kullanımı ile oluşturulmuştur. Mesafeyi kaldırarak öğüt ve uyarı anlamlarının aktarılması amacıyla yakınlık ima eden “sen” kullanımı sadece emir kipinde görülür. Türkçe ve Rusça sloganlarda deyim, soru tümcelerine ve retorik soru kullanımına rastlanmaz. Yüklemli tümcelerin çoğunlukta olduğu görülür. Hem Türkçe hem de Rusça tümcelerde çoğu yüklem –dır, –dir eklerini alır, bu ekin çoğu tümcelerde “koşaç, eşitlik işareti ve varoluş ifadesi” (Özcan, 2021, s.340) olarak işlev gördüğünü söyleyebiliriz. Anneler, babalar ve gençler şeklinde gönderime rastlanmaz. Türkçe ve Rusça sloganlarda *Klasik eğitim geleceğinizin teminatıdır!; Gelenekleri koruyarak geleceğe bakıyoruz!* gibi aktarılan mesaja dikkat çekmek, *Akıllı olma riskini all; Asırlardır öğretiyoruz, asırlardır öğreniyoruz!* gibi vurgulamak ve *Değer Verir!* gibi duygusal etki oluşturmak için *Profesyoneller yetiştiriyoruz!* gibi kıvanç, *Gelişerek Yarışıyoruz!; Dünya, Rusya ve Moskova kadar seviyorum seni MGPU!; Aramıza hoş geldiniz!* gibi coşkunluk, *Egeli olmak ayrıcalıktır!* gibi övünç anlamları içeren ünlem tümcelerinin kullanıldığı görülür.

Sloganlarda kelime oyunları gibi kullanımlar görmek mümkündür. Metinlerarasılık yöntemlerinden üniversite ve teknolojiyi birleştirerek yeni bir terim elde edilerek üniversitenin misyonu ifade edilir, *Teknoversiteye çok yakınsınız. (İskenderun Teknik Üniv.)*. Aynı şekilde *Işık Seninle Olsun (Işık Üniv.)* örneğindeki sloganında üniversite ismi Işık, düz değişmece ve çok anlamlılık ile aydınlık, parıltılı, çarpıcı, gözle görülen, göze çarpan, huzurlu gibi anlamları çağrıştıracaktır ve bu anlamlar üniversite ile özdeşleşir. Bir diğer metinlerarasılık yöntemlerinden gönderme de görülür: *Yükselmeye Galata'da Başla (İstanbul Galata Üniv.)* sloganı ile Galata kulesi ile simgeleşen Hezârfen Ahmet Çelebi'nin XVII. yüzyılda kuleden uçma denemeleri çağrıştırılır. Yunus Emre'nin *İlim kendin bilmektir. (Anadolu Üniv.)* sloganı ile aynı adlı şiiirinden alıntılama söz konusudur, bu sloganın kullanılması ile köklü geçmişi, gelenekleri ve kültürü yad eden bir vizyon sergilenir. Rusça sloganlardan *Aramıza hoş geldiniz! (Добро пожаловать на борту! -OHMA)* gemiye, uçağa binildiğinde kaptanın kalıplaşmış selamlama tümcesi alıntılanmıştır, gemicilik akademisi esprili bir dille hem klasik söyleme gönderme yapar hem de üniversite eğitimini çıkılan bir yola benzettir. Kelime anlamı

ile üniversitenin bulunduğu bölgedeki yüksek rakıma gönderme yapılır, aynı zamanda da metaforik olarak eğitimde, kariyerde ve hayattaki başarı ima edilerek motive edici sloganlar görülür, *Zirvedeki Yeriniz. (Artvin Çoruh Ünv.); Yüksekleri hayal edin. (О горнем помышляйте. - УГГУ)*. Bunun yanı sıra Rusça sloganlarda *Dünya, Rusya ve Moskova kadar seviyorum seni МGPU!* (Как мир, Россию и Москву люблю тебя МГПУ! -МГПУ) gibi insani, duygusal, konuşma dilinin kullanıldığı slogan görülürken, Türkçe sloganlarda resmi dil korunur.

Üniversitelerin eğitim verdiği alanlara özgü ifadeler, sözcükler ve göndermeler dikkat çeker. Örn.: Ekonomi Üniversiteleri, *Bilimle Anla Bilgiyle Yönet (İzmir Ekonomi Ünv.), Eğitimimiz, sermayenizdir. (Наше образование - ваш капитал. -ФИНЭК)*; Sağlıkbilimi Üniversitesi, *Türkiye'nin Sağlık Gücüne Güç Katıyoruz. (Acıbadem Ünv.)*; Ziraat Üniversitesi, *Toprağın bakımı bize emanet edildi. (Нам доверено заботиться о земле. - СПбГАУ)*; İnşaat Üniversitesi, *Geleceği inşa etmeyi öğrenin. (Учись строить будущее. -МГСУ)*; Tiyatro Enstitüsü, *Rus tiyatro okulunun geleneklerini koruyor ve geliştiriyoruz. (Сохраним и развиваем традиции русской театральной школы. -ИРТ)*; Polis Akademisi, *Bölünmez bütünlüğün, huzurun bekçisiyiz. Özel alanlar için eğitim vermek üzere kurulan üniversitelerin misyonlarını ifade ettikleri, misyon yükledikleri idealist, motive edici ve odaklı söylemler kullanıldığı söylenebilir.*

C. Sözcük Grubu

Sözcük grubunu, bağlaçlı sözcük grubu, edatlı sözcük grubu, fiilimsi (sıfat-fiil), tamlamalar (sıfat tamlaması, isim tamlaması) olmak üzere bir kaç alt başlıkta değerlendirmek mümkündür. Türkçe sloganların %72'sini, Rusça sloganların %48'ini sözcük grubu oluşturur. Türkçe sloganların nerdeyse dörtte üçlük kısmını sözcük grubu oluştururken, Rusça sloganlarda bu oranın daha alt seviyelerde olduğu görülür.

Bağlaçlı Sözcük Grubu

Tablo № 3

Bağlaçlı Sözcük Grubu	
Bilgi, irade, cesaret ve hız (AYBÜ)	Cesaret, irade, emek ve azim! Мужество, воля, труд и упорство! (МГТУ)
Çağdaş, dinamik ve yenilikçi (Anadolu Ünv.)	Geleneksel ve kaliteli eğitim Традиции и качество образования. (ЗабГУ)
Bilim ve İnsan (Manisa Celal Bayar Ünv.)	Bilimi geliştirmeli ve Rusya'ya sadık kalmalı! Науки постигать и быть России верным! (ТГУ)
Birlikte Yaratmak ve Geliştirmek (Sabancı Ünv.)	Geleneksel ve yenilikçi Традиции и инновации. (МГТУ)

Türkçe sloganlarda “ve”, Rusça sloganlarda ve anlamına gelen “и” bağlaçları ile sözcük grupları oluşturulur. Üniversitelerin hedef kitleye vaat ettikleri veya olmasını istedikleri özelliklerin sıralandığını görmek mümkündür. Türk ve Rus üniversitelerinin *irade (воля); cesaret (мужество); çağdaş, dinamik, yenilikçi (инновации); bilgi, bilim, bilimi geliştirmek (науки постигать)* gibi çağrışımların ortak kullanıldığı görülür. Bunun yanı sıra Türkçe sloganlarda hız, birlikte yaratmak gibi çağrışımlar dikkat çekerken; Rusça sloganlarda emek, azim, çalışma anlamları ön plana çıkar;

bilimde geleneksellik, köklerine bağlılık aynı zamanda yeniye ayak uydurma ve eğitimde kalitenin önemi vurgulanır. Bilim geliştirmek Rusya'ya sadık kalmak, vatandaşlık görevini yerine getirmekle eş değer görülür (Науки постигать и быть России верным!).

Edat ve Durum Eklerinin Kullanıldığı Sözcük Grubu

Tablo №4

Edat ve Durum Eklerinin Kullanıldığı Sözcük Grubu	
Yarıncıdan sonrası için (Boğaziçi Ünv.)	Öğrenme sürecindeki hakikat (Истина в познани - СФГА)
Her Birlikte Daha İleriye... (Amasya Ünv.)	Adalet için bilgi (Знания для справедливости - СГА)
Daha iyiye en ileriye... Her şey Bilkent için (Bilkent ünv.)	Geleceğiniz için bilgi (Знания для нашего будущего - БГСХА)
Daha İleriye... En İyiye... (Hacettepe Ünv.)	Hayat için bilgi (Знания для жизни - НИЭПП)
İstiklalden İstikbale (MAKÜ)	Birlikte geleceğe... (В будущее- вместе... - МСЭИ)
Birlikte geleceğe... (Ankara Medipol Ünv.)	Geleceğinize yatırım (Инвестиции в ваше будущее. - ИМСГС)
En İyi Olmak İçin... (İstanbul Ünv.Cerrahpaşa)	Etkili yönetim için bilgi (Знания для эффективного управления! - АУППрБ)
Gelecek için inovasyon (Eskişehir Teknik Ünv.)	1870'den günümüze... (С 1870 года и по сей день... -ТверГУ)
Kararlılıkla Başarıya (Yozgat Bozok Ünv.)	Başarıya giden yol (Путь к успеху - МосГУ)
Gelenekten Geleceğe (Sivas Cumhuriyet Ünv.)	Kendine inanan ve başarı için çabalayanlara (Для тех, кто верит в себя и стремится к успеху! - Университет Туран)
Bilgeliğe yolculuk (Kırklareli Ünv.)	Ülkenin parlak geleceği için (Для яркого будущего страны - СПБГИКИТ)
İnsanı Anlamaya Bir Adım Daha (Üsküdar Ünv.)	Yugra Devlet Üniversitesiyle Geleceğe. (В будущее с ЮГУ - ЮГУ)
Zirvedeki Üniversite (Erciyes Ünv.)	Kendin için bilgi, vatan için başarı! (Знания – для себя, достижения – для Отечества! -ИрГТУ)
İş yaşamına en yakın üniversite (İstanbul Okan Ünv.)	Başarıya doğru ilerleme.(Движение к успеху. - ДВФУ)
Geleceğe Köprü (Trakya Ünv.)	Kariyeriniz için bilgi (Знания для Вашей карьеры! -РГУИТП)
Yaşam boyu Eğitim (Anadolu Ünv.)	Sürekli hareket halinde (Всегда в движении. - ИГЭУ)
Nitelikli toplum için nitelikli üniversite (Samsun Ünv.)	Birlikte başarıya! (Вместе - к успеху! - МичГАУ)
Eğitimin Ötesinde, Yaşamın İçinde (Toros Ünv.)	Sınıftan bir üst sınıfa (Из класса — в высший класс! - ТулГУ)
Gelenekten Geleceğe (İstanbul Topkapı Ünv.)	Her zaman bir adım ileri (Всегда на шаг впереди! - МЭСИ)
Bilimin aydınlığında yeni ufuklara doğru (Niğde Ömer Halisdemir Ünv.)	Rakipleri arasında birinci (Первый среди равных. - КГУ)

Atatürk'ün izinde en ileriye (Kırıkkale Ünv.)	Altay Devlet Tarım Üniversitesi - Yetişmek için temel! (АГАУ - почва для роста! - АГАУ)
Hayatın Hizmetinde, hep ileriye.. (Atatürk Ünv.)	Geleneği koruyarak, kusursuzluğa doğru (Сохраниая традиции — стремиться к совершенству. - СГУ)
Eğitimde, Bilimde, Sanatta Çağdaş (Balıkesir Ünv.)	Üniversiteden daha fazlası (Больше, чем университет - ИТМО)
Gelecek Sende (İzmir Tınaztepe Ünv.)	Emek ve bilgiyle, insan sevgisi ve sanatla (трудом и знаниями, человеколюбием и искусством. - СамГМУ)
Özgür Üniversiteden Medeni Bir Dünyaya (Muş Alparslan Ünv.)	Düşüncede hızlı, konuşmada parlak, eylemde güçlü! (Быстрее в мысли, ярче в слове, сильнее в деле! - МГУТУ)
Bilimde Öncü,Düşüncede Özgür (Munzur Ünv.)	Sınırların ötesinde (Все грани высшего. - МГИ)
Geçmiş İle Geleceğe (Sağlık Bilimleri Ünv.)	
AR-GE'de lider YTÜ. (Yıldız teknik Ünv.)	
İşte Gelecek. (İstanbul Beykent Ünv.)	

Türkçe ve Rusça edat ve durum eklerinin kullanıldığı sözcük gruplarında bir yere yönelme, yönlendirme anlamlarını sağlayan – e halinin yaygın kullanımı dikkat çeker. Yönelim içeriğinde eylemlilik, harekete geçme ve bilinç içerir, tüm bunların birleşmesi ile ilerleme gerçekleşir. Nitekim insanlar ilerleme yoluyla kendilerini var ederler. Türkçe sloganlarda ileriye, daha ileriye, en ileriye, hep ileriye, daha iyiye gibi bulunduğu noktayı bulunacağı noktayı belirtmeksizin her muhatabın referansını kendinden alacağı her koşulda geçerli oldukça geniş bir yönlendirme ifadesi yaygın olarak kullanılır. Eğitim ve başarının bireysel bir yolculuk olduğu hissettirilir. Bunun yanı sıra geleceğe, bilgeliğe, yeni ufuklara, başarıya, iş yaşamına, insanı anlamaya gibi nispeten imgelenebilir hedeflerin gösterilmesi de söz konusudur. Rusça sloganlarda ise yönlendirme yer-yön tayin etme anlamındaki –e hali sıklıkla geleceğinize, başarıya gibi sözcüklerle kullanılır.

Türkçe sloganlarda ..den, ...e yapısının kullanımı dikkat çeker. Gerek üniversitenin öğrencisini bir yerden bir yere taşımaya, yol kat edilmesine ortam hazırlaması, gerekse de üniversitenin kendi süregiden geleneğini göstermesi anlamlarında bu yapının kullanıldığı görülür. Örneğin, *İstiklalden İstikbale* (MAKÜ), *Gelenekten Geleceğe* (Sivas Cumhuriyet Ünv.); *Özgür Üniversiteden Medeni Bir Dünyaya* (Muş Alparslan Ünv.); *Gelenekten Geleceğe* (İstanbul Topkapı Ünv.); *1870'den günümüze...* (С 1870 года и по сей день... - ТверГУ); *Sınıftan bir üst sınıfa* (Из класса — в высший класс! - ТулГУ).

İçin edatı, üzere, dolayı, ötürü, diye, hakkında, nedeniyle, yüzünden, maksadıyla anlamlarına gelen amaç, sebep, özgülük, görelilik, karşılık bildiren edatlardandır. *En İyi Olmak İçin...* (İstanbul Ünv.Cerrahpaşa); *Gelecek için inovasyon* (Eskişehir Teknik Ünv.); *Nitelikli toplum için nitelikli üniversite* (Samsun Ünv.); *Yarımdan sonrası için* (Boğaziçi Ünv.) gibi Türkçe sloganlarda maksadıyla anlamı ön plana çıkar. Rusça sloganların çoğu "bilgi ne için?" sorusuna cevap verir, *Adalet için bilgi* (Знания для справедливости -СГА); *Geleceğiniz için bilgi* (Знания для нашего будущего - БГСХА); *Hayat için bilgi* (Знания для жизни - НИЭПП); *Etkili yönetim için bilgi* (Знания для эффективного

управления! - АУППрБ); *Kendin için bilgi, vatan için başarı!* (Знания – для себя, достижения – для Отечества! -ИрГТУ); *Kariyeriniz için bilgi* (Знания для Вашей карьеры! -РГУИТП) ve *Ülkenin parlak geleceği için* (Для яркого будущего страны - СПБГИКИТ) sloganlarında özgülük anlamı görülürken, *Kendine inanan ve başarı için çabalayanlara* (Для тех, кто верит в себя и стремится к успеху! -Университет Туран) sloganında amaç anlamıyla bir kullanım görülür.

Nadir de olsa edat ve durum eklerinin kullanıldığı sözcük gruplarında metaforik anlamın kullanıldığı görülür, Erciyes Dağı'nın eteklerinde kurulan üniversite sloganının *Zirvedeki Üniversite* (Erciyes Üniv.) gerek kelime, gerek düz değişmeceli yönden çift anlamlı kullanılabildiğini gösterir.

Edatlı sözcük gruplarında Rusça sloganlarda sıkça üniversitelerin verdiği eğitimlerine özgü özelliklerine gönderme yapıldığı görülür, yönetim akademisi, *Etkili yönetim için bilgi* (Знания для эффективного управления! - АУнПрБ); ziraat üniversitesi, *АГАУ - Yetiştirmek için toprak!* (АГАУ - почва для роста! - АГАУ); enerji mühendisliği üniversitesi, *Sürekli hareket halinde* (Всегда в движении. - ИГЭУ). Ülkemizde genelde üniversiteler tüm bilimleri kapsayacak şekilde kurulduğundan, Türkçe üniversite sloganlarında bir alana özgü göndermeler yapılmaz.

Fiilimsi (Sıfat-Fiil)

Tablo № 5

Fiilimsi
Evrensel düşünen yereli gözetken (Aksaray Üniv.)
Güneşin Doğduğu Üniversite (Adıyaman Üniv.)
Yıldızlarla Bir Asra Atılan İmza (Yıldız Teknik Üniv.)
İdeallerin Ufuk'ta Birleştiği Çizgi (Ufuk Üniv.)
Tıp ve Sağlık Eğitimini Florence Nightingale Kalitesiyle, Markalaştıran Üniversite (Demiroğlu Bilim Üniv.)
Değer Üreten Üniversite (Düzce Üniv.)
Hayallerine Giden Yol (İstanbul Gedik Üniv.)
Parlayan Yıldız (Gaziantep Üniv.)
İlham veren üniversite (Süleyman Demirel Üniv.)
Atatürk Rönesansını Devam Ettiren Üniversite (Yeditepe Üniv.)
Değişen ve Değiştiren Üniversite (Selçuk Üniv.)
Bilgiyi ürüne dönüştüren üniversite (KGTÜ)
Geleceğinize açılan kapı (Osmaniye Korkut Ata Üniv.)
Özenilen Üniversite (OMÜ)
Emeğin bilgiye dönüştüğü üniversite (Zonguldak Bülent Ecevit Üniv.)
Kuzeyden Parlayan Yıldız (Sinop Üniv.)
Bilginin sevgiyle bütünleştiği bilge üniversite (Muğla Sıtkı Koçman Üniv.)
Değer Katan Üniversite (Kütahya Dumlupınar Üniv.)

Türkçe sloganlarda fiilimsi türlerinden sıfat-fiil grubunun –an ve –dik ekleri ile hatırı sayılır bir kullanımı vardır ve fiiller eylemsi özelliğini yitirerek tümcede sıfat görevi görür. “Nasıl?” sorusuna cevap verir. Bunun yanı sıra Rusça sloganlarda fiilimsi kategorisinin (причастие) yer almadığı dikkat çeker. Sıfat fiil yapılan fiiller incelendiğinde *değişen, değiştiren, dönüştüren, dönüştüğü* gibi var olan durum ve düşünceden olumlu yönde bir yol kat etme ifade edilir; *değer katan, değer*

üreten, özenilen, parlayan, markalaştıran, ilham veren gibi nesneliği olan, somutlaştırılabilen kazanımlar belirtilir.

Analiz edilen sloganlardan bazıları belirgin coğrafi özelliklerini üniversite sloganlarına yansıtır, Adıyaman'da bulunan Nemrut Dağı'nın zirvesindeki gizemli anıt heykelleri ile birlikte güneşin doğuşunun izlenebileceği en güzel noktalardan biri olarak bilinir. Üniversite sloganıyla *Güneşin Doğduğu Üniversite (Adıyaman Üniv.)* buna gönderme yapar. *Yıldızlarla Bir Asra Atılan İmza (Yıldız Teknik Üniv.)* sloganındaki "yıldızlar" bu üniversitede eğitim veren, okumuş, okumakta olan değerli üyeleri ima eder. *İdeallerin Ufuk'ta Birleştiği Çizgi (Ufuk Üniv.)* üniversite ismindeki "ufuk" sözcüğünün kelime anlamı ile düz değişmeceli anlamının birleşmesiyle oluşan anlam çeşitliliğinden faydalanılır. Hayaller, idealler uzak bir ufukta değil gelirsенiz Ufuk üniversitesinde anlamları ifade edilir.

Sıfat Tamlaması

Tablo № 6

Sıfat Tamlaması	
Aydınlık Yarınlara (Bartın Üniv.)	İyi bir eğitim, başarılı bir kariyer! (Достойное образование- успешная карьера! - ИПВ)
Üretken Üniversite (Tekirdağ Namık Kemal Üniv.)	Güvenilir eğitim. (Ответственное образование. - ИГУМО)
Eğitimde ve Bilimde Öncü Üniversite (Akdeniz Üniv.)	Prestijli eğitim ve kariyer. (Престижное образование и карьера. - ЧГУ)
Temiz Üniversite Yeşil Kampüs (Aydın Adnan Menderes Üniv.)	Rusya'nın ilk ulaştırma mühendisliği üniversitesi (Первый инженерный транспортный вуз России. - ПГУПС)
Dünyaya Açık Yerli ve Milli Üniversite (Çankırı Karatekin Üniv.)	Аврупа'nın en iyi tarım üniversitesi (Лучший аграрный ВУЗ Европы. - БГАТУ)
Köklü geçmiş, güçlü gelecek (Marmara Üniv.)	Akademik gelenekler, yenilikçi teknolojiler (Академические традиции, инновационные технологии. - АГУ)
Şanlı geçmiş, Şerefli Görev, Saygın bir gelecek (MSÜ)	Gelecek için klasik eğitim (Классическое образование для будущего. - РГУ)
Girişimci bir araştırma üniversitesi (Özyeğin Üniv.)	Modern yaşam için evrensel eğitim (Универсальное образование для современной жизни. - ГУ)
Atatürkçü, Çağdaş, Ulustan Yana, Laik Eğitim.. (Bursa Uludağ Üniv.) Eğitimde Özgün, Düşüncede Özgür. (Bursa Uludağ Üniv.)	Sadece iyi perspektifler! (Только хорошие перспективы! - ПГАУ)
Aklın ve Bilimin Işığında Saygın Bir Üniversite (Uşak Üniv.)	Gerçek yaşam için gerçek eğitim! (Реальное образование - для реальной жизни! -СВГУ)
Huzurlu bir şehirde, dinamik bir üniversite (Tokat Gaziosmanpaşa Üniv.)	Asırlık gelenek, modern teknoloji (Вековые традиции – современные технологии. -РГТУ) RGGU. Sanatsal eğitim. (РГТУ. Образование средствами искусства. -РГТУ)
Bir ihtisas üniversitesi (Gebze Teknik Üniv.)	1944 yılından bu yana eğitim alanında en iyi geleneksel kalite

	(Лучшие традиции качества в сфере образования с 1944 года. - ВОЛГАУ)
İki Ülke, İki Dil, Tek Üniversite (Türk-Alman Üniv.)	Rus Petrol ve Gaz endüstrisinin temel üniversitesi (Базовый ВУЗ нефтегазового комплекса России. - РГУНиГ)
Öğrenmeye sınırsız özgürlük (MEF Üniv.)	Klasik seçenek (Классический выбор - УлГУ) Klasik üniversite, klasik seçenek (Классический университет – классический выбор. -УлГУ)

Türkçe ve Rusça sloganlarda yer alan sıfat tamlamasının tamlanan kısmında üniversite, eğitim ortak kullanılır, tamlayan kısmında ortak kullanım olmamakla birlikte belirli anlamların çeşitlendiğini görürüz. Türkçe sloganlardaki geçmiş ve Rusçadaki gelenek sözcüğü ile kültürel birikim ve yerleşik göreneklere gönderme yapılır. Bunun yanı sıra Türkçe sloganlarda sıfat tamlamasının isim kısmını *yarın/yarınlar, kampüs, gelecek, görev, özgürlük, şehir, ülke, dil* gibi kelimeler oluştururken Rusça sloganlarda ise isim kısmını *kariyer, teknoloji, yaşam, perspektif, kalite, seçenek* gibi sözcükler oluşturur. Tamlayan kısmında sıfat görevi ile Türkçe sloganlarda *milli, köklü, yerli, ulustan yana, Atatürkçü, laik* sözcükleri ile Rusça sloganlardaki *klasik, asırlık, geleneksel* kelimelerinin benzer çağrışımlarla kullanıldığı görülür. Türkçe sloganlardaki *şanlı, şerefli, saygın* sözcükleri ile Rusça *prestijli* sıfatının benzerliği dikkat çeker. Bunun yanı sıra farklı olarak Türkçe sıfatlarda *aydınlık, üretken, öncü, temiz, yeşil, açık, güçlü, girişimci, çağdaş, özgün, özgür, huzurlu, dinamik, ihtisas, sınırsız* gibi sıfatların yer aldığı görülür. Rusça sıfatlarda ise *iyi, başarılı, güvenilir, ilk, en iyi, akademik, yenilikçi, modern, evrensel, gerçek, sanatsal, temel* sıfatları benzeşmez.

Her iki dildeki üniversite sloganlarında sıfat tamlamalarının yaygın bir şekilde kullanıldığı görülür. Türkçe sıfat tamlamalarında var olan özellikler, benimsenen vizyonlar, çevre, lokasyon gibi somut özelliklere dikkat çekildiği, Rusça sıfat tamlamalarında daha çok gelenek, kültürel birikim, köklü değerlere vurgu yapılarak eğitim ve ilerlemenin vurgulandığı söylenebilir.

İsim Tamlaması

Tablo № 7

İsim Tamlaması	
Tarihten Geleceğe Bilim Köprüsü (İstanbul Üniv.)	Başarı teknolojisi! (Технология успеха! - ПНИПУ)
İlim kapısı (AHBVÜ)	Bilgi denizi, fırsatlar okyanusu. (Море знаний – океан возможностей. -ЕАИУП)
Bilim ve Kültür Güneşi (Bingöl Üniv.)	Benim ashım! (Мой родной! -КалмГУ)
Yenilikçi Devlet Üniversitesi (BTÜ)	TGU, olasılıklarınızın dünyası (ТГУ - мир твоих возможностей. -ТГУ)
Eğitimde ve Bilimde Dünya Üniversitesi (Çanakkale On Sekiz Mart Üniv.)	Başarılı kariyere giden yolunuz (Ваш путь к успешной карьере. -МБА)
En Özel Devlet Üniversitesi (Hitit Üniv.)	SGUPS, hayattaki yolunuz. (СГУПС – твоя дорога в жизнь. - СГУПС)
Anadolu'da Bir Dünya Üniversitesi (Erzincan Binali Yıldırım Üniv.)	ATiCO, pratik bilgiler üniversitesi (АТiCO – вуз практических знаний! -АТiCO)

Tarihten Geleceğe Bilim Köprüsü (Galatasaray Ünv.)	
İstanbul'un Kalbinde Bir Dünya Üniversitesi (Bahçeşehir Ünv.)	
Kelebek Etkisi (Atlas Ünv.)	
Çağdaş Eğitim Yuvası (Karabük Ünv.)	
Bilimin ve çağdaşlığın ışığında, bir dünya üniversitesi (Mersin Ünv.)	
Özel bir Devlet Üniversitesi (Bakırçay Ünv.)	
Yaşamın Merkezinde Bir Kent Üniversitesi (İstanbul Kent Ünv.)	
Kent İçinde Bir Kampüs Üniversitesi (İZÜ)	
Sağlığın üniversitesi (AFSÜ)	
Benim üniversitem, benim geleceğim... (İnönü Ünv.)	
Liderliğin, Yenilikçiliğin ve Girişimciliğin Üniversitesi (TOBB Ekonomi ve Teknoloji Ünv.)	
Mezopotamyanın Işığı (Dicle Ünv.)	
Eğitimde Önceliğiniz (İstanbul Esenyurt Ünv.)	
Bilimin Işığında Çağdaş Uygarlık Yolunda (Eskişehir Osmangazi Ünv.)	
Bilimin Geleceği (Biruni Ünv.)	
Burası Senin Doğuşun (Doğuş Ünv.)	
Yaşanası bir dünyaya yön verenlerin üniversitesi (İstanbul Medipol Ünv.)	
Bilimin Parlayan Yıldızı (Fırat Ünv.)	
Yenilikçi düşüncenin adresi (Manisa Celal Bayar Ünv.)	
Hayatınızın Girişimi (Özyeğin Ünv.)	
Sürekli Öğrenmenin, Değişimin ve Geleceğin Adresi (Kahramanmaraş Sütçü İmam Ünv.)	
Gelişimin Öncüsü (Konya Teknik Ünv.)	
Gençliğin dinamizmi (Ordu Ünv.)	
Bilimin Işığında (Siirt Ünv.)	
3. Nesil Üniversitelerin Öncüsü (AGÜ)	
Cumhuriyetin bilim güneşi (Ankara ünv.)	
Asırlardır Çağdaş (İTÜ) Türkiye'nin ilk, dünyanın en köklü teknik üniversitelerinden biri (İTÜ)	
Bilimin Yeni Güneşi (Bitlis Eren Ünv.)	
Hayata Açılan Bilgi Limanı (Giresun Ünv.)	
Eğitimin Genç Dünyalara Açılan Çağdaş Kapısı (İstanbul Arel Ünv.)	
İş Dünyasının Üniversitesi (İstanbul Ticaret Ünv.)	
Türkiye'nin Teknoloji Üssü (İzmir Yüksek Teknoloji Ens.)	

Konya'nın Yeni Yüzü (Necmettin Erbakan Ün.v.)	
Geleceğin Altın Anahtarı (Kütahya Dumlupınar Ün.v.)	
Uygulamalı Eğitimde Ortak Akıl (ISUBÜ)	
Fikri Bağımsızlık (İbn Haldun Ün.v.)	

Analiz edilen üniversite sloganlarında isim tamlamasının Türkçe sloganlarda daha çok kullanıldığı tespit edilmiştir. İsim tamlamasının belirtili, belirtisiz, zincirleme ve takısız isim tamlamaları alt kategorilerine örnekler bulmak mümkündür. Rusça üniversite sloganlarında takısız isim tamlaması kullanımı görülmez, diğer isim tamlamalarının ise nadir kullanıldığı gözlemlenir. Adlar, “bir yapının ... biçim kazanması, kristalleşmesi için gereklidir” (Özcan, 2018, s.43), böylece birleşen adlarla oluşan imgeler somut anlamlar kazanır. Türkçe sloganlardaki belirtisiz isim tamlamalarında üniversitenin evrenselliğini, evrensel değerlerle ve gelişen bilimle beslenildiğini ima eden “Dünya üniversitesi” vurgusu görülür. Bunun yanı sıra, “devlet üniversitesi”, “kent üniversitesi”, “kampüs üniversitesi” şeklinde üniversiteleri konumlandırıcı tamlamalar dikkat çeker.

Sözcük grubu şeklindeki sloganlarda üniversite ile özdeşleştirilen *köprü, kapı, altın anahtar, güneş, yıldız, yuva, liman* gibi metaforik anlamlar üniversitenin aktarıcı, ardında yeni dünyaları, imkanları, bakış açılarını barındıran yer, değerli girişimlere adım atmak için bir tür *araç, aydınlatıcı, ısıtıcı, parıltılı, üretici, bitmeyen kaynak, yer-yön tayin edici, yol gösterici ve güven içinde büyümeye, gelişmeye imkan sağlayan yer* anlamlarını ifade eder. Ayrıca, sloganlar arasında küçük bir dokunuşun milletleri kurtarabileceği, devasa başarılarla yol açabileceğini ifade eden *Kelebek Etkisi (Atlas Ün.v.)* gibi terimsel bir anıştırma da görülür. Aynı şekilde Ortadoğu’da Dicle ve Fırat nehirleri arasında kalan ve köklü bir tarihe sahip olan Mezopotamya bölgesinde yer alan üniversitenin sloganı *Mezopotamyanın Işığı (Dicle Ün.v.)* şeklinde lokasyon belirtmesinin yanı sıra zengin, kadim kültürel birikime ve kültürlerin tarihine gönderme yapar. İsim tamlamalarında da *Burası Senin Doğuşun (Doğuş Ün.v.)* şeklinde değişme yapıldığı görülür, üniversitenin adı “Doğuş” olarak düşünüldüğünde burası senin üniversiten olarak algılanır, “Doğuş” yeniden doğma, başka bir bakış açısı edinme, dönüşüm geçirerek bambaşka bir insan olma anlamında kullanıldığında ise üniversitenin bu dönüşümü sağlayacağı anlamı çıkmaktadır. Özel bir alanda eğitim vermek üzere kurulmuş üniversitelerin *Sağlığın üniversitesi (AFSÜ); Türkiye’nin Teknoloji Üssü (İzmir Yüksek Teknoloji Ens.); Türkiye’nin ilk, dünyanın en köklü teknik üniversitelerinden biri (İTÜ); İş Dünyasının Üniversitesi (İstanbul Ticaret Ün.v.); SGUPS, hayattaki yolunuz. (СГУПС — твоя дорога в жизнь. - СГУПС Ulaştırma Üniversitesi)* gibi misyonlarını net bir şekilde ifade ettikleri sloganlar kullandığı belirlenmiştir.

SONUÇ

Bu çalışmada Türkiye ve Rusya’daki üniversitelerin sloganlarının söylem bağlamında ve eğitim alanında ortaya çıkan odak temaların karşılaştırılması amaçlanmıştır. 148 Türk ve 113 Rus üniversitesinin sloganları çalışmamıza konu olarak seçilmiştir. Sıkıştırılmış bilgi içeren sloganlar biçimsel bakımdan **a. kelime b. sözcük grubu c. tümce** gibi üç gruba ayrılmıştır. Sözcüklerin sıralanması yoluyla kelime şeklinde oluşturulan sloganlar da kurumun ilkeleri, muhatabına vaat

ettiği veya olmasını amaçladığı yetilerin sıralandığı belirlenmiştir. Sözcük grubu içerisinde bağlaçlı sözcük grubu, edat ve durum eklerinin kullanımı şeklindeki sözcük grubu, fiilimsi (sıfat-fiil), tamlamalar (sıfat tamlaması, isim tamlaması) olmak üzere bir kaç alt başlıkta değerlendirilmiştir. Tümce şeklindeki sloganlarda yüklemli ve emir kipindeki basit tümce formları dikkat çekmektedir. Sonuç olarak Rusça sloganlarda tümce (%44) ve sözcük grubunun (%48) orantılı bir biçimde kullanıldığı görülürken, Türkçe sloganlarda sözcük gruplarında (%72) ve özellikle tamlama kullanımına yoğunlaştığı görülür.

Sloganlar kurumların benimsediği fikri vurgular, muhatabını harekete geçirme motivasyonu ile oluşturulur, kurumu ve muhatabını konumlandırır. Rus üniversite isimlerinin gerek üniversite sayfalarında gerekse sloganların içeriğinde sıkça kısaltılarak kullanıldığı, Türk üniversitelerinde ise kısaltma kullanımına nispeten az rastlanıldığı söylenebilir. Sloganlarda kullanılan kurum isimlerinin *ışık, medeniyet, yıldız, ufuk, çağ, doğuş* gibi çağrışımsal ve düz değişmeceli anlamlara açık ve yorumlanabilir olması bu sözcükleri sloganlarda kullanıma elverişli hale getirir. Her ne kadar eğitim alanında evrensel ve ortak kavram alanı olsa da verilen eğitimin kapsamına, dünya görüş ve ideolojilerine, lokasyona göre üniversite sloganlarının şekillendiği görülür. Nitekim, Türk üniversitelerde, lokasyon, üniversitenin bulunduğu şehrin coğrafi konumuna yapılan göndermeler dikkat çeker. *Dünya, güneş, yıldız* gibi astronomi terimleri kullanılarak perspektifin ve vizyonun genişliği gösterilmek istenir. Bunun yanı sıra eğretilmeli, düz değişmece kullanımının yanında söz oyunları ile çağrışımsal alanların genişletildiği görülür. Söylem çözümlemesi sonucunda Türkiye'deki ve Rusya'daki üniversite sloganlarından huzur, güven; başarı, bilgi, bilim, ilim, fen, akıl; irade, cesaret, girişim; çağdaş, medeni, inovasyon; ayrıcalık, farklı olmak; profesyonellik, markalaştırmak; birlik, bütünlük; köklü gelenek, devam ettirmek; perspektif, yarın, gelecek; özgür, sınırsız, bağımsız; yol gösterici, rehber; ahlak, adap, saygın, şanlı, şerefli; hız, dinamik, yarışmak; parlamak, değer katmak/üretmek; değişim, dönüşüm gibi kavramsal alan ifadeleri elde edilir. Türkçe sloganlar değerlendirildiğinde üniversite *rehber, yuva, doğuş* ve üniversite eğitimi *yükselme, girişim* şeklinde eğretilmeli olarak ifade edilir. Rusça sloganlar değerlendirildiğinde ise üniversite *yol, sermaye* ve üniversite eğitimi *yürümek, başlamak, başlangıç, yeni* ile ilişkilendirilmektedir.

KAYNAKÇA

- Abasıyanık, Sait Faik (1987). "Ketenhelvacı". *Tüneldeki Çocuk/Mahkeme Kapısı* (6. basım). Ankara: Bilgi Yayınevi.
- Badiou, A. (2022). *Wittgenstein'in Anti-Felsefesi*. (Çev.: Melis Aktaş) İstanbul: Ketebe Yayınları.
- Bahtin, M. M. (2016). *Söylem Türleri ve Başka Yazıları*. (Çev.: Okan N. Çiftçi) İstanbul: Metis Yayınları.
- Elyıldırım, S. (2019). "Reklamlarda Kullanılan Dil ve Bilinçaltı Mesajlar". *Adli Dilbilim*. (Ed. Selma Elyıldırım ve İ. Hamit Hancı). Ankara: Seçkin Yayınları, s. 285-297.
- Freud S. (2019). *Kitle Psikolojisi*. (Çev.: Kâmuran Şipal) İzmir: Cem Yayınevi.
- Kagge, E. (2023). *Yürümek Adım Adım*. (Çev.: Oğuz Tecimen). İstanbul: Kolektif Yayınları.
- Nişanyan, S. (2022). *Nişanyan Sözlük: Çağdaş Türkçenin Etimolojisi*. İstanbul: Liberus Yayınları.
- Özcan, Z. (2021). *Dil Felsefesi I. Mantıkçı Paradigma*. Bursa: Sentez Yayınları.
- Özcan, Z. (2018). *Dil Felsefesi III. İkinci Wittgenstein'da Gramer Paradigması*. Bursa: Sentez Yayınları.
- Özcan, Z. (2020). *Dil Felsefesi IV. Austin'de Eylemsel Paradigma*. Bursa: Sentez Yayınları.

- Thraks, Dionysios. (2017). Gramer Sanatı. (Çev.: Eyüp Çoraklı) İstanbul: Alfa Yayınları.
- Ефремова, Т. Ф. (2006). Современный толковый словарь русского языка. В 3 т.: Т. 3: Р-Я. М.: АСТ: Астрель.
- Морозова, И. Г. (2001). Слагая слоганы. М. : РИП-холдинг.
- Ильина, У. Б. (2013). PR-дискурс германского университета: социокоммуникативная деятельность в пространстве немецкой лингвокультуры : автореф. дис. ... канд. филол. наук. Волгоград. 1-32с.

OKTAY YİVLİ

Kırk Yama

AŞK, EDEBİYAT ve ÖTEKİ ŞEYLER

Günce Yayınları

(İnanışlar ve Gelenekler Bağlamında)

**TÜRK ve SLAV
KÜLTÜRLERİNDE
RENK SEMBOLİZMİ**

DR. HAKAN SARAÇ

Günce Yayınları

Dr. Zuhâl Emirosmanođlu

**Fenomenolojik Bir 'Çeviri İşı':
Bachelard-Düşçizileri**

Günce Yayınları

Mahmut Babacan

Üniversiteler İçin

**Türk Dili
Kompozisyon
Bilgileri**

Günce Yayınları

8.